

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till
landskapslag angående ändring av 25 §
landstingsordningen för landskapet Åland.

Den nya landstingsordningen för landskapet Åland (11/72) avser att ge landstingsmännen större möjligheter till initiativ genom bland annat utökad motionsrätt. Enligt nuvarande bestämmelser kan sålunda finansmotioner om upptagande av anslag i årsstaterna för landskapet under löpande finansår inlämnas i samma utsträckning och under samma tidsbestämmelser som gäller för lagmotioner och hemställningsmotioner. En av motiveringarna till detta var att landskapsstyrelsen överlämnar budgetframställningar under senare delen av en session och att andra än rena anslutningsmotioner därvid kan bli aktuella.

Tidigare praxis beträffande finansmotioner har dock - oaktat formuleringarna i landstingsordningen - varit att finansmotioner icke inlämnats fristående utan endast under höstsessionen i samband med landskapsstyrelsens framställningar angående årsstaterna för följande år. Sätillvida har praxis sammanfallit med de bestämmelser, som enligt 31 § riksdagsordningen gäller för finansmotioner i riksdagen. I denna paragraf stadgas om finansmotion:

"Riksdagen äger rätt att upptaga av riksdagsman behörigen väckt motion. Motion kan innefatta:

- - - - -
2) finansmotion, innehållande förslag om upptagande av anslag i statsförslaget för följande finansår;"

Till grund för detta stadgande låg den budgeträttsliga princip som kommer till uttryck i 66 § 1 mom. regeringsformen d.v.s. att i den inkomst- och utgiftsstat som fastställs av riksdagen bör intagas endast finansårets inkomster och utgifter. Den årsstat som på hösten fastställs för följande år skall sålunda vid handläggningen ses såsom en helhet och i princip omfatta kommande finansårs samtliga inkomster och utgifter.

Då samma princip äger sin giltighet även för landstingets behandling av årsstat kan det knappast anses vara riktigt att inom landstinget fristående behandla och avgöra enskilda finansmotioner. Teo-

retiskt kan detta leda till att egentliga budgetförslag för vissa förvaltningsområden komme att uppgöras inom landstinget, vilket i sin tur aktualiserar en del praktiska frågeställningar. Landskapsstyrelsen finner det därför påkallat att föreslå ändring av landstingsordningen sålunda att landstingsman icke mera skulle ha rätt att för löpande finansår föreslå helt nya anslag. En sådan ändring skulle även ge klara och entydiga besked om behandlingen av finansmotioner i landstinget och dess finansutskott.

Då det står klart att framställningar om tilläggsbudgeter även i fortsättningen kommer att framläggas under löpande finansår är det icke skäl att begränsa finansmotioner till att gälla endast förslag för följande finansår. Finansmotioner skulle därför fortsättningsvis kunna väckas i form av anslutningsmotioner.

De formella kraven för en ^{sådan} finansmotion bör i första hand vara desamma som för anslutningsmotioner i allmänhet och dessutom fordra direkt anknytning till av landskapsstyrelsen framlagda tilläggsbudgetförslag. Dessa finansmotioner skulle sålunda begränsas att gälla endast förslag om ändring eller slopande av i framställning upptagna anslag eller - i fråga om motiveringen - kompletteringar, och smärre ändringar i föreslagna eller redan givna bestämmelser och direktiv för ett anslags nyttjande. Nya, i framställningen icke upptagna anslag skulle sålunda icke kunna upptagas till behandling i samband med tilläggsbudget. Såsom nya anslag betraktas enligt vedertagen praxis även förslag som endast avser ändring av ändamålet med anslagens användning om ett sådant förslag till sitt innehåll väsentligt avviker från framställningen.

Det nu föreliggande ändringsförslaget har tillkommit efter framställning från talmanskonferensen. Förslaget har även behandlats i finansutskottet, som omfattat förslaget.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 25 § landstingsordningen för landskapet Åland.

I enlighet med Landstingets beslut, tillkommit på sätt 55 § landstingsordningen föreskriver, ändras 25 § landstingsordningen för landskapet Åland, utfärdad den 2 februari 1972 (11/72), såsom följer:

25 §.

Landstingsman äger rätt att till landstinget överlämna motion i den ordning 26 § stadgar. Motion skall innefatta antingen

1) lagmotion, innehållande i lagform avfattat förslag

a) om stiftande av ny landskapslag eller om ändring, förklaring eller upphävande av gällande landskapslag; eller

b) om laginitiativ till riksdagen;

2) finansomotion, innehållande förslag

a) om upptagande av anslag i årsstat för följande finansår;

b) om sådan ändring i årsstat som direkt föranledes av någon till landstinget överlämnad framställning rörande tillägg till eller ändring i fastställd årsstat;

c) om framställning om extraordinarie anslag; eller

d) om finansinitiativ till riksdagen; eller

3) hemställningsmotion, innehållande förslag att landstinget måtte hos riksdagen, landskapsstyrelsen, talmanskonferensen eller självstyrelsepolitiska nämnden hemställa om vidtagande av viss åtgärd.

Mariehamn, den 4 mars 1974.

På landskapsstyrelsens vägnar:

L a n t r å d

Alarik Häggblom

Lagberedningschef

Sune Carlsson.